

Marcus 4, 26-34 en Ezechiël 17, 22-24

ATK 150614

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Straks begint mijn vakantie! De afgelopen weken heb ik mij daar steeds meer op verheugd.

Zeker deze afgelopen week dacht ik verschillende keren: volgende week, dan staan we met de caravan daarginds in het Groningse land. En als het dan net zulk mooi weer is als deze dagen ... en geen agenda, die mij vertelt wat ik doen moet ... geen afspraken ... wat een blij vooruitzicht.

En even beleefde ik al die heerlijke, vrije tijd. De vakantie was er nog niet, en toch was die er al.

Zo vergaat het mij deze dagen ook met de nieuwe Ontmoetingskerk.

Afgelopen woensdag mochten we er als pastores samen met de architect doorheen lopen.

Hij vertelde honderduit over het gebouw. Waarom het zo geworden is zoals we het nu zagen.

We konden ons voorstellen hoe inspirerend het zou zijn om daar de kerkdiensten te houden, samen maaltijden te gebruiken en elkaar te ontmoeten. We liepen alleen nog maar rond in een lege, kale kerk, maar even was die al helemaal gevuld. En hoe!

De openingsweek en openingsdienst liggen nog drie maanden voor ons, maar we zagen onszelf en al die anderen daar al bezig!

Reeds en nog niet. Dat waren de kernwoorden van mijn leermeester nieuwe testament professor Ridderbos in de colleges die hij gaf over het Koninkrijk van God. Hij schreef er onder die titel een dik boek over! Het koninkrijk van God: het is er reeds, en tegelijk is het er nog niet.

Ik ben die woordjes nooit meer vergeten. Nu het vanmorgen in de lezing zo prominent gaat over het koninkrijk van God komen ze weer boven. Het is er al en het is er nog niet.

Nog niet: kijk maar om je heen, naar de treurnis en het verdriet van zoveel mensen, naar het onrecht en het geweld, de honger en de armoede, de ziekte en de dood, naar wat mensen elkaar aan kwaad aandoen en naar wat hen aan kwaad overkomt.

En toch is het er. Het is dé inhoud van Jezus' prediking en optreden.

Zijn eerste woorden zijn: De tijd is aangebroken, het koninkrijk van God is nabij: kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws.

Jezus heeft het niet over een geografisch gebied, waar je naar toe kunt gaan. Het is ook niet de wereld van God, waarin we opgenomen worden na onze dood.

Als Jezus spreekt over het koninkrijk van God, dan verwijst hij naar Gods macht en heerschappij; naar een wereld waarin mensen leven en samen leven zoals God het bedoeld heeft.

Een wereld waarin mensen in gerechtigheid, liefde en vrede leven met elkaar.

Jezus spreekt daar veel over – denk bijvoorbeeld aan de Bergrede, waarin hij zijn leerlingen voorhoudt hoe dat nieuwe, door God bedoelde leven eruit ziet: meer doen dan het gewone, zoals je vijanden liefhebben, de andere wang toekeren als je op de ene geslagen bent –

dat wil zeggen met creativiteit en in liefde zoeken om de spiraal van geweld te doorbreken, nog een stapje verder gaan dan van je gevraagd wordt, je broeder niet uitschelden, want daar ligt de kiem van moord. Dat soort dingen.

Maar hij liet het niet bij woorden alleen. Hij liet het ook zien. In de tekenen die hij verrichtte. In de genezingen van zieken, blinden, melaatsen. Zelfs in het terugroepen uit de dood van zijn vriend Lazarus en van het dochttertje van Jaïrus.

Jezus spreekt daar ook in gelijkenissen over. Zoals we zojuist hoorden.

Het koninkrijk van God is als zaad, dat verspreid wordt over de aarde.

Zaad is al bij de profeten een beeld van het goede leven, het leven dat vruchten voortbrengt.

Zo schrijft Jesaja dat de Heer zegt:

Zoals regen of sneeuw neerdaalt uit de hemel en daarheen niet terugkeert zonder eerst de aarde te doordrenken, haar te bevruchten en te laten gedijen, zodat er zaad is om te zaaien en brood om te eten - zo geldt dit ook voor het woord dat voortkomt uit mijn mond: het keert niet vruchteloos naar mij terug, niet zonder eerst te doen wat ik wil en te volbrengen wat ik gebied (Jes 55, 1-10).

Marcus vertelde in een eerdere gelijkenis al van een zaaier, maar in deze tweede gelijkenis over dit thema horen we niet of het zaad in goede aarde terecht komt en of de zaaier met gulle hand strooit. Het accent ligt nu niet zozeer op het zaaien als wel op de tijd erna. Als er gezaaid is, kan de zaaier niet anders dan wachten. Hij slaapt, staat op, dag in dag uit en kan niet anders doen dan hopen dat het zaad zal groeien. Het is niet aan de mens of het zaad uitgroeit en vrucht zal dragen.

De aarde brengt uit zichzelf, letterlijk staat er automatisch vrucht voort, zegt Jezus.

Wonderlijk is dat. Of en hoe het zaad ontkiemt en opgroeit, dat is niet aan de boer. Hij kan alleen wachten. Het zaad is afhankelijk van de natuur, van de regen, van de zon.

Het klinkt alsof Jezus zeggen wil dat wij mensen ook alleen kunnen zaaien en dan wachten.

God zélf werkt aan het koninkrijk.

Dat geeft rust. We mogen erop vertrouwen dat het koninkrijk, waar we een glimp van hebben opgevangen, er zál komen, hoe dan ook.

Deze woorden zullen de jonge christengemeente, nog maar een kleine, kwetsbare groep, getroost en moed gegeven hebben. Jezus gaf hen immers met deze gelijkenis een belofte van toekomst: weet dit wel, ook al zie je er niets van, ook al wijst niets daarop, het zaad is uitgestrooid.

Jezus heeft zijn woorden, zijn boodschap in de wereld gezaaid en de groei is niet te stuiten.

Het koninkrijk is nabij.

Misschien is het zaad nog niet zichtbaar, maar het is er al wel en het zál opkomen, groeien en rijpen voor de oogt.

De woorden van Jezus troosten, geven moed en wekken vertrouwen.

Zaad groeit buiten ons om. Het vermeedert zichzelf, ongeacht wat mensen doen.

Er is een oude uitleg van de kerk die zegt dat Christus zelf het zaad is.

Jezus heeft alle aanleiding tot deze uitleg gegeven, toen hij de weg die hij ging naar Jeruzalem, de weg naar de diepte, de weg naar de dood vergeleek met de weg van de graankorrel.

Als de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, zegt Jezus, dan blijft ze op zichzelf. Dan gebeurt er niets. Maar als die in de aarde valt en sterft, dan komt ze op en draagt ze vrucht, 30, 60, ja 100-voud.

Dat is gebeurd. Hoeveel mensen hebben zich niet door hem laten inspireren?

Hebben gehoor gegeven aan zijn woorden. Zijn de wereld ingetrokken om het evangelie te verkondigen in deze wereld. Hebben ziekenhuizen gebouwd, instellingen voor mensen met een beperking. Oefenen zich in die nieuwe manier van leven, waar Jezus over sprak en die hij liet zien.

Ze laten zich door de schijn van het tegendeel niet van de wijs brengen. Soms worden ze door anderen voor gek verklaard, maar dat deert hen niet. Wat zijn van Jezus en van God hebben opgevangen is voor hen zo waardevol en kostbaar, daar gaan ze mee door.

Jezus vertelt verder.

Het koninkrijk van God is als een zaadje van een mosterdplant.

Dat is opvallend, want die zaadjes zijn heel klein.

Waarom zou Jezus nu juist dát zaadje gebruiken om het koninkrijk mee aan te duiden?

Dat is omdat het een heel bijzonder zaadje is. Het heeft een enorme groeikracht.

Dat ene, kleine zaadje van één tot anderhalve millimeter groeit uit tot een kruidenplant van anderhalve meter hoog. En in sommige streken rond het meer van Galilea worden ze soms wel tot drie meter groot. Dit zaadje wekt verbazing. En zo zal het ook met het koninkrijk van God zijn: het begint klein, maar het zal groots worden. De vogels bouwen er hun nesten in. Zo wordt er in de psalmen en bij de profeten gesproken over het koninkrijk van vrede en recht (Ez 17, 22-24).

Jezus maakt op nog meer manieren duidelijk hoe het koninkrijk van God groeit en al onder de mensen is.

Marcus vertelt erbij: 'voor zover ze het konden begrijpen'. Dat geeft troost: de gelijkenissen over het koninkrijk en de beloftes van toekomst kunnen we niet allemaal bevatten, maar toch ... de hoop uit deze verhalen is voelbaar. Ze sporen aan om te blijven zoeken naar tekenen van groei van die wereld van vrede, liefde en recht. Ze sporen aan om zelf zaaier te worden, zelf liefde, vrede en recht te zaaien, zodat het Rijk van God zal blijven groeien.

Maar vooral relativeren deze verhalen en geven ze vertrouwen. Want de komst van het koninkrijk van God hangt niet alleen van ons af. God zorgt voor de opbrengst!

Amen